

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VA!

Scinteia

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

ANUL XXVI Nr. 3856

Simbătă 16 martie 1957

4 PAGINI — 20 BANI

CU PESTE 3.300.000 LITRI LAPTE MAI MULT DECIT ANUL TRECUT

Muncitorii și tehnicienii din gospodăriile agricole de stat au dat statului cu peste 3.300.000 litri de lapte mai mult decit în perioada corespunzătoare anului trecut. Pînă la sfîrșitul acestui trimestru, unitățile Ministerului Gospodărilor Agricole de Stat vor mai livra aproximativ două milioane litri de lapte.

De asemenea gospodăriile agricole de stat au realizat și depășit cu mult, încă la data de 1 martie, planul de livrare la carne pe trimestrul I.

Aceeași situație se constată și în ceea ce privește sarcina de livrare la ouă; în lunile ianuarie și februarie planul de livrare a fost depășit cu 34 la sută. (Agerpres)

Mărirea alocației zilnice de hrană pentru elevi

De curînd, Consiliul de Miniștri al R. P. Romîne a emis o Hotărîre prin care se mărește, cu începere de la 1 martie 1957, alocația zilnică de hrană pentru copiii din instituțiile preșcolare și elevii din școlile de cultură generală, din institutele pedagogice de învățatori, din școlile profesionale de ucenici și școlile tehnice, din școlile speciale și preventoriile cu elevi debili și elevi invalizi și pentru copiii bolnavi de T.B.C.

Hotărîrea prevede, de asemenea, că bursele de stat acordate elevilor se măjorează în mod corespunzător cu diferența între vechea și noua alocație de hrană. În consecință, burserii externi vor primi bursele majoreate cu diferența de alocație.

Romînia va fi vizitată de reprezentanți de frunte ai artei sovietice

În primele zile ale lunii aprilie sosește în Capitală, în cadrul schimbulurilor culturale cu Uniunea Sovietică, renumitul ansamblu al Teatrului central de marionete de sub conducerea lui Serghei Obrazov, artist al poporului din U.R.S.S. În repertoriul ansamblului sînt inscrite „Concert neobișnuit” și „Doi la zero”, spectacole pentru adulți; „Lampa lui Aladin” și „Moara dracului”, spectacole pentru copii. De asemenea, Serghei Obrazov va susține singur programul unor recitale.

În cadrul acordului cultural dintre U.R.S.S. și R.P. Romîna, în cursul acestui an numeroși artiști reprezentanți de seamă ai vieții artistice din Uniunea Sovietică vor fi oaspeți țării noastre.

În primele zile ale lunii aprilie vor concerta în Capitală pianistul Eugheniu Malinin, laureat al concursurilor internaționale de la Budapesta, Viena și Paris, și violonistul Mihail Vaiman, laureat al concursului internațional de la Bruxelles. La începutul aceluiași luni va sosi în Capitală cunoscutul dirijor sovietic Aleksandr Gauk, prim-dirijor al Radiodifuziunii sovietice.

La începutul lunii mai publicul bucureștean va avea prilejul să urmărească valorosul program al artiștilor renumiți care de stat din Moscova care va întreprinde un turneu în țara noastră.

În cursul acestui an sînt așteptate turneele vestitilor muzicieni sovietici: pianistul Emil Gilels, artist al poporului din U.R.S.S., violoncelistul Daniel Safran și violonistul Leonid Kogan, artiști emeriți ai R.S.F.S.R.

Tot în cursul acestui an trupa de balet a Teatrului de Operă și Balet „S. M. Kirov” din Leningrad și Teatrul „Voltagov” din Moscova vor întreprinde un mare turneu în țara noastră. (Agerpres)

În curînd pe lacul Herăstrău

Prețurîndenii oamenilor se pregătesc să întîmpine primăvara așa cum se cuvine. La gospodăria Lacul Hărăstrău muncitorii lucrează intens; în curînd bărcile vor purta bucurătenii pe undele liniștite ale lacului Herăstrău.

Acordarea Premiului de Stat al Republicii Populare Romîne pentru lucrările deosebit de valoroase realizate în anul 1955

Printr-o hotărîre a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romîne s-a acordat Premiul de Stat al Republicii Populare Romîne pentru lucrări deosebit de valoroase realizate în anul 1955, după cum urmează:

LITERATURĂ ȘI ARTĂ

I. În domeniul prozei

Clasa I-a în valoare de 30.000 lei

1. Scriitorului Marin Preda — pentru romanul „Moromeții”.
2. Scriitorului Nagy Istvan — pentru romanul „La cea mai înaltă tenisiu” (ediția a II-a).
3. Scriitorului Petru Dumitriu — pentru romanul „Pasărea furtunii” (ediția II-a).

II. În domeniul poeziei

Clasa I-a în valoare de 30.000 lei

Poetul academician Tudor Arghezi — pentru volumele „1907” și „Cîntarea omului”.

Clasa a II-a în valoare de 25.000 lei

1. Poetului László Szabedi — pentru volumul „Versuri”.
2. Poetului Victor Tulbure — pentru volumul „Lauda patriei”.

III. În domeniul dramaturgiei

Clasa a II-a în valoare de 25.000 lei

Scriitorului Horia Lovinescu — pentru piesa „Citadela sfîrșimată”.

Clasa a III-a în valoare de 15.000 lei

Scriitoarei Ana Novac — pentru piesele „Preludiu” și „Familia Kovacs”.

IV. În domeniul muzicii

a. Compoziție

Clasa I-a în valoare de 30.000 lei

Compozitorului Dimitrie Cuclin — pentru Simfonia a XIV-a.

Clasa a II-a în valoare de 25.000 lei

1. Compozitorului Tudor Ciortea — pentru Quartetul de coarde nr. 2 în fa major.
2. Compozitorului Max Eiskovits — pentru opera „Povestea țapului”.
3. Compozitorului Sigismund Toduță — pentru Simfonia I-a.

b. Interpretare

Clasa I-a în valoare de 30.000 lei

1. Dirijorului George Georgescu — pentru interpretarea oratorului „Tudor Vladimirescu” și activitatea dirijorală din anul 1955.
2. Dirijorului Constantin Silvestri — pentru cele 9 prime audii de muzică romînească din 1955 și pentru promovarea creației simfonice romînești în cadrul orchestrei radio.

Clasa a II-a în valoare de 25.000 lei

Tenorului Constantin Stroescu — pentru activitatea desfășurată în anul 1955.

Clasa a III-a în valoare de 15.000 lei

Dirijorului Ionel Budișteanu — pentru concertele pe care le-a dirijat în anul 1955.

c. Muzicologie

Clasa I-a în valoare de 30.000 lei

Profesorului George Breazu — pentru lucrările de muzicologie publicate în 1955.

(Continuare în pag. 3-a)

Prima cooperativă agricolă de producție cu rentă din regiunea Cluj

Joi, în comuna Șușlia, din raionul Sărmăș, s-a inaugurat prima cooperativă agricolă de producție cu rentă din regiunea Cluj. În această cooperativă s-au unit 18 familii de țărani muncitori care au adus 60 ha. pămînt, animale de muncă, semănători, pluguri, căruțe.

La inaugurare au participat numeroși țărani muncitori din Valea, Grebeșu de Cîmpie, Pogăceaua și alte sate.

La o întovărășire agricolă fruntașă

Era o vreme rea. Zăpada acoperise pămîntul, iar vîntul tăios nu conținea. Pe asemenea vreme mulți țărani stau pe lingă sobă.

Dar la întovărășirea agricolă din comuna Axente Sever, din raionul Medias, sîmlele și căruțele vîrlute cu gunoi de grajd se îndreptau fără înțetare spre cîmp.

Intovărășii au văzut ce spor de recoltă aduce acest îngrășămint prețios. Intovărășirea din satul Axente Sever a obținut recolte bogate și s-a dezvoltat an de an. În 1956, întovărășii au obținut de pe suprafața de 105 ha. o producție de 1950 kg. grîu la ha., iar la porumb fiecare ha. a dat 2650 kg. boabe. Drept rezultat al recoltelor bune în anul 1956 au intrat în întovărășire încă 31 familii cu 130 ha. Azi întovărășirea cuprinde 131 familii cu 525 ha. Iată de o mină de oameni cîți erau la înființare în 1952.

Odată cu creșterea numărului întovărășiiilor, se cerea o mai bună organizare a muncii.

La început multe lucrări se făceau individual. De aceea la unele culturi se obțineau producții slabe. În anii următori, întovărășii au cîștigat experiență în organizarea muncii. Această experiență a făcut lucrările la timp și astfel s-a obținut recolte mari.

Iată cîteva aspecte din experiența întovărășiiilor din Axente Sever. Aici țărani muncitori au intrat în întovărășire cu toată suprafața de teren pe care o au. Astăzi întovărășirea este împărțită în 9 sectoare și fiecare sector are cîte un responsabil. Cele mai multe lucrări se fac în comun. La culturile păioase și la legume, toate lucrările se fac în comun. Într-unul unii întovărășiiilor fac lucrări pe o suprafață mai mare de teren decit cîmpul în care au intrat în întovărășire. Adunarea generală a stabilit un tarif de plată pentru diferite lucrări. Astfel în 1956 la cultura grîului s-a plătit pentru o zi de lucru cu brațele cîte 15 kg. grîu, pentru o zi de lucru cu atelajele 30 kg. grîu, iar pentru un metru cub de gunoi transportat la cîmp 30 kg. grîu.

Faptul că orice lucrare la grîu a fost prețuit în kilograme de produse, a făcut ca întovărășii să fie conțentși să lucreze în comun și să participe

ÎN INTERIORUL ZIARULUI

Demostene Botez — Înțînire cu un om (pag. 2-a).

— La Casa de Corecție — de Francisc Munteanu (pag. 2-a).

A. E. Baconski — Linște sumbră (versuri) (pag. 2-a).

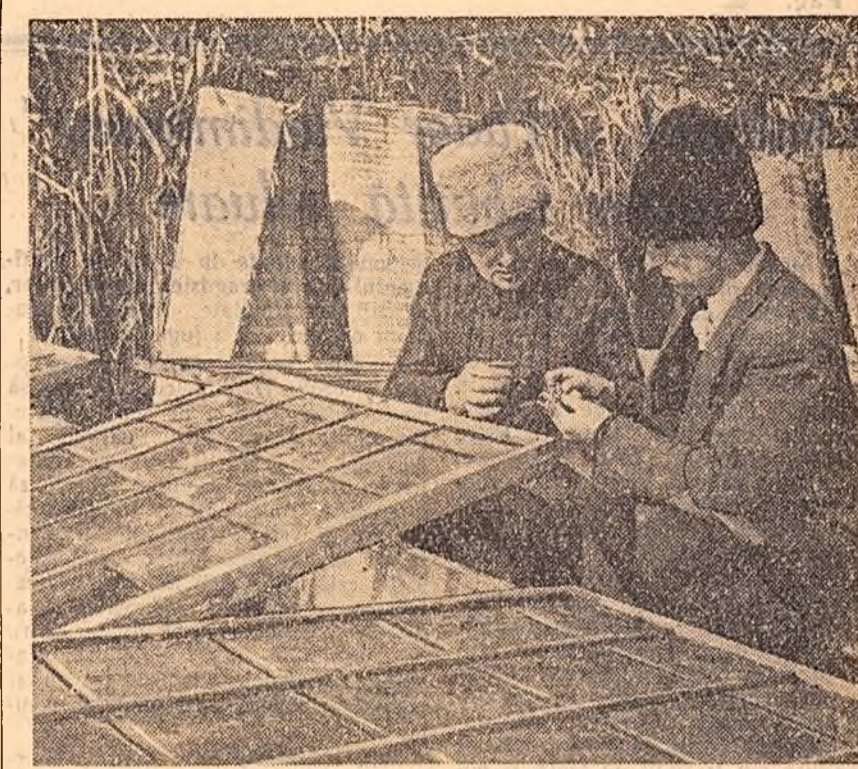
Victor Tulbure — 1907 (versuri) (pag. 2-a).

Vasile Tomescu — Oratoriul „Tudor Vladimirescu” într-o izbucnită reluare (pag. 2-a).

Emil Soran — Cum a fost sărbătorită ziua de 15 martie la Budapesta (pag. 3-a).

Petre Stăncescu — S.E.A.T.O. — Instrument al războiului rece și al colonialismului (pag. 3-a).

Ambrozie Munteanu — Industria, marea putere a Cehoslovaciei. Note de călătorie (pag. 4-a).

În anul 1956 sectorul legumicol al gospodăriei colective „Tudor Vladimirescu” din comuna Hărman, regiunea Stalin, a adus un venit de 328.442 lei. În prezent, colectivitățile din brigada legumicolă îngrijesc răsădurile pentru noua recoltă. În cișeu: Brigadierul legumicol Avram Popa și colectivistul Teodor Mircea verifică starea răsădurilor. Foto AGERPRES

Să traducem în viață hotărîrile plenarei din decembrie a C. C. al P. M. R.

E nevoie oare de atîtea controale?

Cel de-al II-lea Congres, precum și plenara din decembrie 1956 a C.C. al P.M.R., s-au ocupat pe larg de măsurile care trebuie luate în vederea unei mai bune gospodăririi a întreprinderilor, a ridicării continue a rentabilității acestora. Pentru ca măsurile preconizate să dea rezultate cât mai bune este necesar să existe în fiecare întreprindere o evidență bine organizată, care să oglindească modul cum sînt utilizate resursele materiale și bănești și cum sînt respectate drepturile și obligațiile reciproce ale oamenilor muncii și conducătorilor administrative. Această evidență trebuie să furnizeze toate datele necesare pentru conducerea și controlul întregii activități a întreprinderilor.

În economia socialistă, controlul activității întreprinderilor este absolut necesar. Acolo unde nu există control își poate face loc lipsa de răspundere în mînuirea fondurilor și mijloacelor de bază cu care sînt dotate întreprinderile, se pot ivi cazuri de abateri de la disciplina de stat. Pentru a fi însă cât mai eficace și pentru a veni în mod concret în sprijinul întreprinderilor, controlul activității tehnico-economice făcut de organele de resort trebuie să urmărească nu numai scoaterea la iveală a laturilor negative din activitatea întreprinderii, ci și indice și măsurile corespunzătoare, atât pentru întreprindere, cât și pentru forul tutelar — pentru folosirea mai largă a rezervelor și posibilităților interne existente. De altfel, practica de ani de zile a întreprinderii noastre a dovedit că unele controale efectuate de organele ministerului nostru, fie de alte organe de control, ne-au ajutat direct să vedem mai limpede unele lipsuri și deficiențe din activitatea fabricii și deci să putem lua și măsurile de înlăturare a acestora. De exemplu, în urma unui control făcut în 1956 de către organele Direcției de control și revizii din cadrul Ministerului de Finanțe, am fost ajutați să îmbunătățim sistemul de evidență al reparatiilor capitale. De asemenea, cu ocazia unui alt control financiar, întreprinderea noastră a reușit să elibereze din fondul de rulment suma de peste 1.000.000 lei.

Din păcate însă în multe cazuri scopul controlului nu este atins pe deplin, deoarece, pe de o parte, diversele comisii de control lucrează în paralel, iar pe de altă parte, ele se mărginesc numai să constate unele abateri și să propună sancționări, fără a indica și soluțiile care mai pot fi luate pentru înlăturarea lipsurilor constatate. De pildă, din control efectuat anul trecut de Direcția orașenească de statistică s-a rezumat doar la studierea planului economic al întreprinderii și a dării de seamă contabilă. Cu

ocazia acestui control s-au cerut note explicative și o serie de date statistice care au necesitat un mare volum de muncă din partea personalului întreprinderii. Normal ar fi fost ca în urma acestui control, noi să putem vedea mai bine lipsurile și să luăm măsurile necesare de îndreptare. Or, controlul s-a terminat fără să se întocmească măcar un proces-verbal din care să reiasă cele constatate și măsurile preconizate. Cazuri din acestea, cînd controlul n-a constituit — așa cum ar fi fost necesar — un ajutor efectiv în munca noastră, au fost multe.

Dacă prin cele de mai sus am arătat felul cum se efectuează unele controale, vreau să mai arăt că, de multe ori, controlul este formal, birocratic, uneori chiar excesiv și neordonat, ceea ce face ca o bună parte din timp, personalul tehnic și administrativ al întreprinderii să fie stîmțenit în activitatea sa, să nu poată rezolva operativ problemele curente ale producției și evidenței. În anul 1956, de exemplu, deși întreprinderea noastră nu i s-a făcut o verificare de fond, am avut nenumerate controale. Astfel, din partea Ministerului Finanțelor (Direcția control și revizii), au venit 6 persoane, din partea Ministerului Industriei Alimentare (Direcția contabilității și Plan Financiar) o persoană, a Comisiei Controlului de Stat 3 per-

(Continuare în pag. 3-a, col. 1-2)

A fost terminată construcția fabricii de polimeruri de vinil

Lucrările de construcție a fabricii de polimeruri de vinil din Tîrnăveni, prima fabrică de acest gen din țară, au fost terminate.

Tehnicienii întreprinderii „Monchim” montează aici mașini și utilaje de înaltă productivitate, construite în țară sau importate din R. D. Germană.

Noua fabrică a fost proiectată de specialiștii combinatului chimic nr. 2. Ea va fi complex mecanic nr. 2. Muncitorii vor găsi aici condiții optime de muncă. Alături de fabrică se ridică un grup social pentru salariați.

Pe marginea EVENIMENTELOR INTERNAȚIONALE

CULMEA INDIGNĂRII Să fie oare o aluzie la avioanele engleze care s-au ridicat foarte sus deasupra Port-Saïdului?

BINEFĂCĂRIILE CULTURII În Apus, bîntuie cu furie isteria dansului american „rock-and-roll”. Cete de tineri hălucați dansează cu demență și se dedau la obscenități pe străzi. În Suedia s-a organizat un „campionat național” la antrenamentele doi dintre favoriții au trebuit să fie spitalizați — unul cu un picior rupt, altul cu o comotie cerebrală.

INTREBARE Ziarul englez „Daily Mirror” își exprimă și el nemulțumirea față de cerința egiptenilor de a stăpîni propriul teritoriu. Înlept ca un om bătrîn, ziarul adaugă chiar și o maximă: „cine se urcă foarte sus trebuie să se ferească să nu cadă foarte jos”.

DESPRE LEGĂTURA CU MASELE Mare alarmă la Washington: ziarul „Daily Express” informează că „membrii congresului american cred că Eisenhower a pierdut contactul cu realitatea. În ultimul timp, la Casa Albă, nu s-au mai organizat deloc mese pentru oamenii de afaceri”.

REALISM Înțelegem foarte bine aceste temeri. Doar legătura cu masele care l-au născut, l-au alăptat și l-au hrănit este izvoarea forței oricărui om politic.

La sesiunea S.E.A.T.O., Dulles a finit să precizeze solemn că S.U.A. vor continua să considere pe cîncăștii de la „Talcine”-ul din Taiwan drept reprezentanții Chinei. Aceasta ar însemna „mult mai mult decit o simplă expresie a unei antipatii față de comunismul chinez”, fiind „o atitudine profund realistă”.

Cu un asemenea simț al realității cow-boy din Texas ar putea face niște curse strasnice călărețului care și-a pierdut contactul cu realitatea. În ultimul timp, la Casa Albă, nu s-au mai organizat deloc mese pentru oamenii de afaceri.

TEODOR MARIAN

Oratoriul „Tudor Vladimirescu“ într-o izbutită reluare

La Ateneul R. P. Române a avut loc prezentarea oratoriului istoric „Tudor Vladimirescu“ de Gheorghe Dumitrescu, în interpretarea corului și a orchestrei simfonice ale Filarmeniilor de Stat „George Enescu“ din București, dirijate de maestrul George Georgescu. S-au dat concursul cîntăreții Petre Ștefănescu-Goangă, Maria Voloseșcu, Pantelimon Frunză, Viorel Ban și Alexandru Voinescu, precum și corul Forțelor Armate (dirijori colonelul Dinu Ștefan și Ion Serzeși) și corul Radio (dirijor Gheorghe Danga).

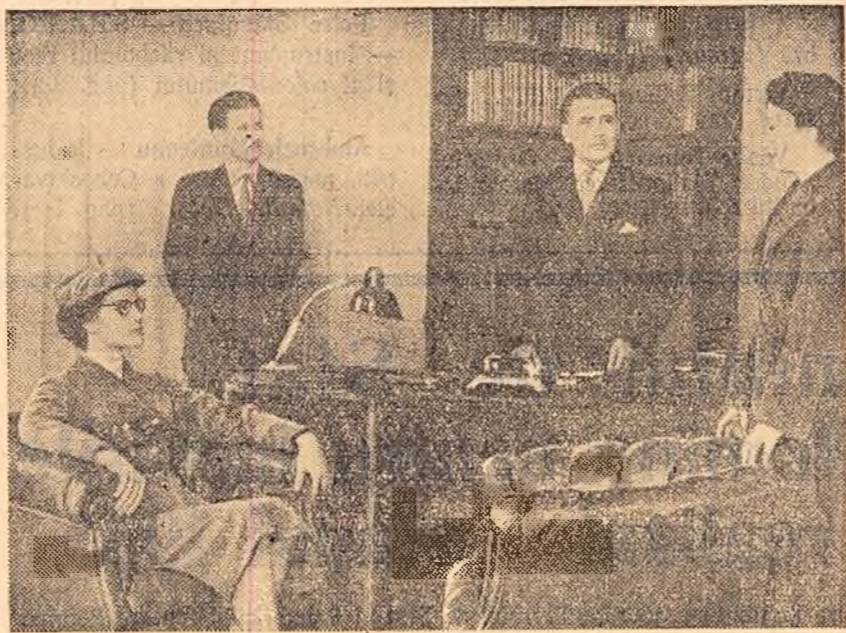
Personajele minate în luptă de sentimentul unic al dragostei față de popor, al urii nestrămutate împotriva asupririi clocotite și a jugului otoman. Folosind tradiția clasică, compozitorul Gheorghe Dumitrescu a trebuit să caute soluții inedite în multe probleme legate de specificul național al melodiei. El a trebuit astfel să cristalizeze un recitativ aparte, hărăzit să intensifice ritmul acțiunii și să exprime viu și veridic tumultul sentimentelor; să descopere din resursele melodiei cele mai firești mijloace de dezvoltare armonică și orchestrală a acesteia și de fixare a ei într-un cadru de excepțional sflu simfonic și dramatic; să modeleze într-un tot unitar mijloacele sonore neobișnuit de complexe.

Prin stăpînire a cu o înaltă competență a întregului ansamblu de interpreti de către dirijor, prin aportul pasionat și de aleasă calitate al soliștilor, prin efortul susținut al orchestrei și corurilor, recenta audiere a avut darul să releve cu deosebită limpezime raportul armonios între impresionantă forță și adincime a oratoriului și caracterul său larg accesibil — trăsături caracteristice marilor creații artistice. Scoțînd în evidență măiestria excepțională pe care Gheorghe Dumitrescu o manifestă în genul muzical dramatic — îndeosebi de factură epică — audiența a confirmat totodată necesitatea revederii părții finale a oratoriului, în sensul proporționării ei mai echilibrată față de restul lucrării (avînd în vedere că epica propriu-zisă a oratoriului se termină la sfîrșitul părții a II-a — odată cu moartea lui Tudor — ultima parte necesită mai multă concizie, potrivit funcției sale expresive unice, de apoteoză). În genere, însă, ritmul dinamic, impetuoz, al interpretării, imprimat de maestrul George Georgescu, a dezvăluit din plin soliditatea și limpezimea construcției oratoriului, relieful extraordinar al tablourilor. Totodată, datorită evidențierii cu simțire și meșteșug a părților solistice, acestea au căpătat o deosebită elocvență, risipind pe deplin impresiile anterioare despre o anumită lipsă de expresivitate, resimțită îndeosebi în recitativ.

Prin toate aceste însușiri, oratoriul „Tudor Vladimirescu“ constituie o creație de frunte a artei noastre noi.

VASILE TOMESCU

„REȚETA FERICIRII“ la Oradea

În premieră pe jară se joacă la Teatrul de Stat din Oradea — secția română — piesa „Rețeta Fericii“ de Aurel Beranga în regia lui Dorel Urlăjeanu. În alături: o scenă din actul II.

Note

Concursuri binevenite

Interesanta și instructiva emisiune a posturilor noastre de radio — concursul „Drumeții veseli“ — își găsește continuitorii. De curînd starul „Știința Tineretului“ a organizat în cinstea Festivalului Mondial al Tineretului un mare concurs de cultură generală.

Sintem convinși că rezultatele concursului vor permite permanentizarea lui, ca o formă prețioasă de stimulare a interesului tineretului pentru literatură și artă, alături de concursul „Libriți cartea“. Diferitele ministere și instituții ar putea participa la acordarea premiilor.

Forme similare de creștere a dragostei pentru învățură ar putea da roade și în rîndurile pionierilor.

Literatura și muzica românească peste hotare

Instituțiile culturale din țara noastră fac ca literatura și muzica românească să devină tot mai cunoscută peste hotare. Anul trecut, de pildă, Institutul român pentru relațiile culturale cu străinătatea a trimis în peste 50 de țări, aproape 45.000 de cărți, reviste, ziare, broșuri, albume și partituri muzicale românești.

La Berlin, în bibliotecă „I. L. Caragiale“ există mii de volume de literatură română, albume, reviste, broșuri și ziare, discuri și partituri muzicale românești care sînt cercetate zilnic de numeroși berlinezi. Secția de literatură română, discotecă și bibliotecă muzicală au luat ființă în ultimii ani și la bibliotecă „Vasil Kolarov“ din Sofia, în marile biblioteci din Budapesta, Moscova, Pekin, Praga, Varșovia, Tel-Aviv și alte orașe. Un mare număr de traduceri ale operelor scriitorilor romini sînt păstrate și în marile biblioteci din Olanda, Elveția, Anglia, Franța, Italia, Suedia, S.U.A. și R. F. Germană. Totodată, în multe instituții culturale, științifice și de învățămînt din Anglia, Australia, Brazilia, Canada, R. P. Chineză, Egipt, Franța, Germania, Grecia, Italia, Iugoslavia, India, Japonia, Mexic, Portugalia, Polonia, Spania, Suedia, S.U.A., Uruguay și alte țări sînt păstrate cărți în limba română. (Agerpres)

Filme noi

În săptămîinile următoare spectatorii din Capitală și provincie vor putea viziona filme noi.

„Ultima întîlnire“ și „Proea țîrziu“ sînt titlurile unor noi producții sovietice care vor rula în luna aprilie. De asemenea pe ecranele cinematografoarelor va fi prezentat filmul francez „Oamenii fără importanță“, filmul „Fieca mea locuiește la Viena“ — o realizare a studiourilor din Austria.

Cinematografia cehă va fi prezentată prin filmul „Jan Ziska“, „Bonjour elefant“ este o nouă producție italiană în care spectatorii noștri vor reîntîlni în postura de actor pe Vittorio de Sica. Al doilea film italian care va rula în curînd se intitulază „Cronica îndrăgostiiților săraci“. Vor mai fi prezentate în premieră filmele „Fieca Tibetului“ și „Călătorie misterioasă“, realizate în studiourile chineze. (Agerpres)

LINIȘTE SUMBRĂ

A. E. BACONSKY

Noaptea yankeii ucigă se ridică încet din nisipul
Întinselor plaje ale Mării Galbene —
Crani fosforescente — și stele ar în orbite,
Și umbrele lungi se mlădie pe valuri ca șerpui.

Glasul lor șuieră : de ce ne-ați trimis,
De ce ne-ați trimis în țara liniștii albe,
În țara de Răsărit unde semănam moartea,
Semănam moartea, semănam moartea.

Am fost tineri, înalți și frumoși
Și cîntam — și credeam că moartea e ca somnul cînd ești oșos
E ca o casă de lemn care poate să fie sau să nu fie singură,
E ca bătrînul Missouri care trece mereu și totuși rămîne același.

...Dar cuvintele lor aiurează pe valuri
Și nu e nimenea, nimeni și e mult încă, mult pînă-n ziuă —
Numai Pacificul doarme cu fașa spre stele,
Legăndu-și umerii goi și visînd.

(Din „Gazeta Literară“ nr. 611957)

1907

VICTOR TULBURE

Moșile întinse, codrul adînc și-o băltă
Le stăpînea hapsînul ăla mare lălată.
De mina lui stau scrise în condici, lui menite,
Tot cea ce-i suflare de oameni și de vite
Și tot ce-i zburătoare și tot ce mișcă-n apă.
Cum de-a putut borșosul atîtea să le-ncapă?
E drept, mă îndeapropae, nu-i prea văzurăm fața
Mai mult prin cele țîrguri strele-și duse viața.
La noi, în an odată, scula pe uliți prafu
Și-l petrecea călare, cu cușma-n miini, vîtaful.
Din cîntătorii zilei în revărsatul serii
Din truda frunții noastre s-au îngroșat boilerii.
Și ne-a fost brazda-vernă, stîhla groasă-cergă
Iar burta ghiorăiță doar piele și scovergă.
Ci într-o noapte foamea ne-a perpelit aită,
Că ne-am scuiplat în palme și inhățărăm bița
Și ne-am sculat și moșii și pruncii și nevasta
Și o făcurăm, fără prea multe, și pe asta.
Dau zorii să se spargă pe-a dealurilor dungă.
Dar noaptea nesfîrșită ni se păru de lungă.
Orbecăm în beznă. Ne-mpleticam în tină.
...Și-atunci, am ars conace, ca să avem lumină!

Întîlnire cu un om

de DEMOSTENE BOTEZ

Acum cîțiva ani eram la Govora pentru cură. Sîteam într-o vilă la etaj. Celelalte camere erau ocupate de muncitori, în cea mai mare parte de la Orașul Stalin. În fața vilei, sus, era o terasă mare, de unde zăua și în nopțile cu lună aveau o privești deschisă, de-a lungul șirurilor de dealuri împădurite, pînă departe, unde se pierdea într-o ceață alburie, care nu era altceva decît Valea Olteului.

Aici am stat de multe ori seara pînă țîrziu de vorbă cu unul dintre vecinii mei, un strungar la uzinele care pe atunci se chemau „Tractorul“. Era un om între 35-40 ani. Nici diferența de vîrstă, nici aceea de ocupații nu ne-au împiedicat să ne împrietimim. Veneam amîndoi, seara, îndată după masă, pe terasa vilei ca la un club al nostru în plin aer. Era în lunie și priveștile erau mai cîntau ca nebunele prin țîgăuți și jivețile din vale.

Prietenul meu strungar era un om așezat, cu multă înțelepciune și foarte bine informat. Se vede că citise des-tele. Era la curent cu tot ce se întîmpla în lume, dar mai ales cu problemele legate de meșteșugul lui, de clasa muncitoare din care făcea parte, de imensa muncă colectivă din țară, de mersul înfăptuirii socialismului la noi. Preocupările acestea făceau parte din universul lui spiritual și se interesa de ele ca de niște chestiuni ale micii sale gospodării personale de acolo, de la poalele Tîmpel, unde-și avea locuința.

Cînd ne-am apropiat mai mult, omul a început să se destăinuie mai larg, să facă și considerații personale pe marginea faptelor și a aspectelor, să nu mai vorbească înaintea cu aceeași obiectivitate de la început, fiecare lucru discutat fiind oarecum un caracter subiectiv.

Începuserăm să cunoșc astfel nu numai problemele pe care le cunoștea, ci pe el însuși, pe om.

Gîndurile intime, opreliștile și frînrările interioare în legătură cu aderența la socialism, spre care clasa muncitoare lînde în mod firesc, sînt mult mai puțin complexe la muncitorii din industrie cum era acesta, decît la țărani puși în situația de a se hotărî

proceas interior de observație, de adîncă meditare a lucrurilor, și încetul cu cîni de zi, pas cu pas. Nu-l golea mîni de conținutul vechi pentru ca să formeze în el, dintr-odată, unul nou. Vechiul se înfrîngea în el, transformîndu-se; noul se dezvoltă din experiență, din cunoaștere multiplă și variată din observație.

Naționalizarea fabricilor și uzinelor se făcuse de doi ani. El, unul dintre muncitori, venea mult în urmă, mereu gîndindu-se, mereu transformîndu-se spre socialism. Toată structura lui spirituală nu se schimbă și ea peste noapte, printr-un decret, și nici printr-o simplă prelucrare. Omul nu are o flutur în crisalidă pînă ce vechiul avea să rămîie numai ca o fosă găoace metebnică.

Transformarea aceasta se făcea în el pe sectoare înegal dezvoltată. Nici copiii nu se dezvoltă deodată toate simțurile: știu să meargă dar nu știu încă să vorbească.

Fiește că în luna aceea cit am stat împreună nu am putut observa decît această frîmțare fără a-mi putea da seama de anumite rezultate la care ar fi ajuns între timp.

Ceea ce m-a interesat însă era tocmai acest proces de o înaltă tinută o-menească: un muncitor care se transformă treptat spre cea mai înaltă conștiință a omului.

Mi-am dat atunci seama că nici la muncitori procesul acesta nu-i atît de simplu, și că el, în fiecare an, se află în stadii înegale la fiecare, dar că el se desăvîrșește mereu.

Acum doi ani l-am întîlnit din nou la Băile Herculane. Așa cum amorezise se înfîlțise de preferință pe alei, în grădini publice și pe nopți cu lună,

reumaticii au și el locurile lor de întîlniri: la Govora sau la Herculane, vara.

Am reluat prietenia în lungi plimbări de-a lungul Cerneli în care vorbele noastre se amestecau cu vîietul milenar al ritului înspumant de pietre și stînci.

Înfățișarea lui nu se schimbăse. Avea însă chipul mai liniștit, privirea mai limpede și mai directă, zîmbetul mai deschis, vorba mai sigură.

Transformarea lui făcuse progrese imense.

Cînd am vorbit fără să de întreceri nu a mai avut aceeași concepție sportivă. Ele erau privite ca un stimul pentru verificarea potențialului propriu, ca un mijloc de ajutorare reciprocă, pentru ca împreună, toți, să meargă cît mai hotărît înaintea și mai repede, și mai departe.

Înfrîmarea asta m-a făcut să mă gîndesc la rețeaua ce se aduce literaturii de a nu fi zăgrăvit deajuns omul nou, la sarcina grea a scriitorului. Am măsurat deșul de bine, distanța de la realitate la schematicism și mi-am dat seama de greșeala esențială de a prezenta oamenii ca desăvîrșiți în credința și spiritul lor, atunci cînd ei, în marcia lor majoritară, sînt într-un proces de transformare.

Acest proces atît de cuprinzător trebuie pus în imagini în operele literare. Literatura trebuie tocmai să a-jule pe aceștia în transformarea lor, care este și opera unei frîmțări interne, ca și opera unor factori din afară. O carte bună, neschematică, prezintă o experiență autentică și experiența altora e totdeauna o înlesnire pentru cine o cunoaște și o adîncește.

Interesant din toate punctele de vedere este tocmai acest proces de transformare, etapele lui, factorii lui de toate categoriile care îl determină, ca

LA CASA DE CORECȚIE

de FRANCIS MUNTEANU

În fiecare an, la 1 septembrie, frații mei mai mari primeau cite o jumătate de pline neagră și plecau pe jos, la Timișoara, la Casa de Corecție. Acolo se prezentau la direcție, primeau cite o bătaie zdravănă pentru că au fugit în primăvară, erau tunși și trimiși în atelierul de țîmplărie să lucreze la rîndea. La Casa de Corecție, pentru opt ore de lucru și pentru audierea celor două conferințe pe zi, despre morală.

Noi cei rămași acasă în frig, îi învidiam pentru norocul care a dat peste ei. Îmi amintesc, ani de-a rîndul m-am rugat de părinți să mă lase și pe mine la Casa de Corecție.

Nu m-au lăsat. Îmi spuneau:

— Tu ești mic și te strici acolo.

— În cele din urmă, în toamna anului 1932 s-au învîit să mă lase. Aveam vreo opt ani și eram foarte slab.

Am primit vestea cu bucurie. Frațele cei mari mi-a povestit atît de multe lucruri despre viața de la Casa de Corecție, despre sobele de teracotă, mari cit două dulapuri puse unul peste altul, despre ciorbe, despre mirosul plăcut al cleiului încins, încît abia așteptam să cresc, să mă fac mare, ca să mă pot duce și eu acolo. În mîntea mea, Casa de Corecție crescuse ca un castel din povești, cu oodă mari, luminoase, cu parcuri fără de sfîrșit, pline de copii veseli și frumoși. De aceea în noaptea cînd s-a hotărît plecarea mea n-am reușit să închid ochii. Nici mama n-a închis ochii. A stat tot timpul cu acul în mînă și ne cîrpească pantalonii și cămășile.

Dimineața, după ce am primit jumătățile de pline, mama ne-a petrecut pînă în stradă, plîngînd de parcă ar fi bătut-o cineva.

Ne-a urat drum bun și eu n-am putut pricepe de ce era nevoie de lacrimile acelea. Plecam doar la Casa de Corecție... Frumos e un voiaj cu „autostopul“ cînd ești sătul și nu ai decît opt ani. Pe atunci nu admiram mișcările rugini, căderea frunzelor și nici unduirea lentă, mlădioasă a firelor de telegraf. Mă îmbăta viteza camionului, mișcările aerului rece și jumătatea de pline neagră înghesută țepăan în stomac.

(Din volumul sub tipar — „Hotel Trelte“).

Spre nemulțumirea mea, Casa de Corecție nu semăna cu cetatea închipuirii mele. Încă de departe, zidurile de cărămidă roșie, netencuite, înalte, aduceau a închisoare. Poarta mare, de fier forjat, vopsită cu minium și încolțită de cele două gherete de lemn pentru pază, făcea și mai neprimitor coridorul întunecat și umed ce se întîindea în spatele ei.

Cu miinile în buzunar, ca să par indiferent, călcăm sfios în spațele fraților mei. Ei, deși cunoșteau bine toate drumurile, mergeau încet, puțin speriați: probabil se gîndeau la bătaia care-i aștepta. Nu-mi era teamă de bătaie. Luasem atît de mulți pumni în viața mea și primisem atîtea palme încît așteptam „evenimentul“ cu o indiferență prostească. Totuși aș fi vrut să fiu „după“, să mă văd în atelierul de țîmplărie și să constat dacă sobele de teracotă sînt într-adevăr atît de mari după cum mi s-a povestit.

Frații mei au fost primiți cu brînci încă de primul paznic care i-a întîlnit.

— V-ați întors, îngerașilor?...

Directorul, un om mic, gras, cu miinile unse cu vaselină de teamă să nu colecteze bacterii, ne privi sever. Un pic mi-era teamă că n-o să ne primească în Casa de Corecție, dar imediat mi-am dat seama că nu putea fi vorba despre așa ceva. Ulterior am aflat că domnul director al Casei de Corecție, Scurtu, era asociatul unei firme de muncire fină, care a închiriat brațele de lemn ale deținătorilor cu condiția să-i învețe meserie. De aceea, domnul Scurtu nu refuza revenirea aceluia care știu să lucreze. Aceștia, de obicei, dădeau randament mai bun decît novicii.

— Și asta, micu? arată spre mine, cine e?...
— Sînt un băiat foarte rău, i-am răspuns repede și am început să primesc cu indiferență pe fereastră ca un băiat rău care n-are curajul să privească în ochii celui cu care vorbește.
— Cine te-a adus, mă?... Și uită-te la mine dacă-ți vorbești...
— Am venit singur.
— Cum singur?... Fără acte?... La Judecătoria ai fost?
— Am fugit de la Judecătoria, domnule director.
— Și atunci de ce ai venit aici?...
— Pentru că sînt foarte rău.

m-ar fi clupit de bărbie și mi-ar fi spus: „Tu nici de Casa de Corecție nu ești bun“. Și asta n-aș fi vrut nici în ruptul capului.

Am hotărît să mă duc acasă la direcție, să-l aștept și să mă rog de el. Cine știe, poate se îndură și mă primește și pe mine la Casa de Corecție.

I-am aflat adresa de la paznic.

— M-a trimis domnul director aici, i-am spus femeii în vîrstă care mi-a deschis ușa. A spus să-l aștept.

Femeia m-a măsurat din priviri, a clătînat nemulțumită din cap și m-a dus într-o cameră mare, plină cu cărți. Mi-a permis să nu mă ating de nimic.

Rămas singur am inventariat încăperea cu privirile: din toate lucrurile care se găseau aici cel mai mult mi-a plăcut soba de teracotă. E drept, nu era chiar atît de mare, dar în odața noastră din strada Semaforului tot n-ar fi încapat.

Din cînd în cînd femeia venea să vadă ce fac. Eu stăteam cuminte pe un scaun, cu genunchii lipiți așa-cum învățasem la școală că trebuie să stau. La una din inspecțiile ei, i-am spus că vreau să mă duc pînă afară. Femeia mi-a arătat o ușă vopsită cu lac alb. Am intrat acolo. O cameră atît de frumoasă n-am văzut niciodată pînă atunci. Poate numai în filme. Toți pereții erau căptușiți cu plăci de faianță albă, lăcuite ca oglinda. Undeva în apropierea tavanului un bec ascuns și colorat violet împrăștia o lumină ireală, mată. Vana, albă și ea, zidită în perete părea o scobitură într-un bloc mare de marmură. M-am apropiat de robinetele nichelate și le-am răsucit. Curga apă caldă.

Apa era curată, verzuie.

Deodată se deschide ușa. Directorul Ce să fac? M-a privit încrunțat, a mormăit ceva și mi-a cîrjit o palmă. O palmă ca cinci. Am căzut și ea a început să mă calce furios în picioare. Aoleu, asta mă omorîu! Am început să țip din toate puterile. Directorul mă lovea mereu. M-am ridicat să fug de el și am năvălit într-o cameră. Directorul după mine. Fug la ușă, dar era încuiată; sar pe pat și de acolo la fereastră, o deschid și strig după ajutor. Directorul se opri și mă privi dumșmănos, cu ochii albi întredeschși. O clipă se făcu liniște. De undeva din stradă se auzi un signal apoi pași grabiți și încă un țîgnal.

Nu mai avea nici un rost să mă ferească de el. M-a privit braț și m-a țîrît în antreu. Nu slăbi strîmsoarea nici cînd descuie ușa. În prag apără un polișt.

— Bine că ai venit, spuse directorul răsufînd precipitat. Uitate, am prins la mine un spărgător minor. Nu știu cum s-a strecurat în casă. Se întoarse spre mine: Spune, ce ai vrut să faci?...
— Am început să bilbiu. Numai la asta nu m-am așteptat. Poliștistul mă luă de guler și-mi cîrpi o palmă.
— Măi, tocmai la directorul Casei de Corecție ți-ai găsit să furi?...
— La Casa de Corecție m-a predat paznicului și a plecat. Încă în noaptea aceea am fost dus la dezinfecție și virit într-o cameră comună cu zece paturi de lemn, fără cerceafuri. Mi se împlinise visul.
Am stat patru luni în institutul de reeducare.
— Fiul meu, sînt convins, n-o să aibă nevoie de „reeducare“.

Teatre din Capitală trecute în subordonarea Sfatului Popular

Potrivit indicațiilor Plenarei din decembrie 1956 a C.C. al P.M.R., în legătură cu lărgirea atribuțiilor sfațiilor populare, Consiliul de Miniștri al R.P. Române a aprobat o hotărîre privind trecerea unor unități de artă și de cultură, a unor întreprinderi cinematografice și poligrafice din subordonarea Ministerului în subordonarea sfațiilor populare.

Hotărîrea stabilește, între altele, că Teatrul „Constantin Nothara“, Teatrul de stat de operă, Teatrul Tineretului, Teatrul satiric muzical „C. Tănase“ și Ciroul de stat din București trec la Sfatul popular al Capitalei.

Fetița din țara moșilor (Din concursul de fotografii organizat de Direcția de turism și excursii a C.C.S.).

